

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2024/435,

annettu 29 päivänä tammikuuta 2024,

Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisellä laaja-alaisella talous- ja kauppasopimuksella (CETA) perustetussa CETA-sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta sopimuksen 8.10 artiklan, liitteen 8-A, 8.9 artiklan ja 8.39 artiklan tulkinnan antamiseen sen 26.1 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaisesti

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvoston päätöksessä (EU) 2017/37 ⁽¹⁾ säädetään Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) ⁽²⁾, jäljempänä 'sopimus', allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta. Sopimus allekirjoitettiin 30 päivänä lokakuuta 2016.
- (2) Neuvoston päätöksessä (EU) 2017/38 ⁽³⁾ säädetään sopimuksen joidenkin osien väliaikaisesta soveltamisesta. Sopimusta on sovellettu väliaikaisesti 21 päivästä syyskuuta 2017.
- (3) Sopimuksen 26.1 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaisesti CETA-sekakomitealla on valtuudet antaa sopimuksen määräysten tulkintoja, jotka sitovat sopimuksen kahdeksannen luvun F jakson (Sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaiseminen) ja kahdennenkymmenennennyhdeksannen luvun (Riitojenratkaisu) nojalla perustettuja tuomioistuimia.
- (4) CETA-sekakomitealla on neuvoston päätökseen (EU) 2018/1062 ⁽⁴⁾ liitetyn työjärjestyksensä 10 artiklan 3 kohdan nojalla toimivalta antaa sopimuksen tulkintoja.
- (5) CETA-sekakomitean on määrä antaa kirjallisella menettelyllä tulkinta sopimuksen 8.10 artiklasta, liitteestä 8-A, 8.9 artiklan 1 kohdasta ja 8.39 artiklan 3 kohdasta.
- (6) Sen vuoksi on aiheellista määrittää kanta, joka esitetään unionin puolesta CETA-sekakomiteassa tähän liitetyn CETA-sekakomitean tulkintaluonnoksen pohjalta, koska siinä selvennetään sopimuksen 8.10 artiklaa, liitettä 8-A, 8.9 artiklan 1 kohtaa ja 8.39 artiklan 3 kohtaa.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (EU) 2017/37, annettu 28 päivänä lokakuuta 2016, Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta (EUVL L 11, 14.1.2017, s. 1).

⁽²⁾ EUVL L 11, 14.1.2017, s. 23.

⁽³⁾ Neuvoston päätös (EU) 2017/38, annettu 28 päivänä lokakuuta 2016, Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 11, 14.1.2017, s. 1080).

⁽⁴⁾ Neuvoston päätös (EU) 2018/1062, annettu 16 päivänä heinäkuuta 2018, Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisellä laaja-alaisella talous- ja kauppasopimuksella perustetussa CETA-sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta CETA-sekakomitean ja erikoistuneiden komiteoiden työjärjestyksen hyväksymiseen (EUVL L 190, 27.7.2018, s. 13).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

CETA-sekakomiteassa unionin puolesta esitettävä kanta CETA-sopimuksen 8.10 artiklan, liitteen 8-A, 8.9 artiklan ja 8.39 artiklan tulkinnan antamiseen sopimuksen 26.1 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaisesti perustuu tähän päätökseen liitettyyn CETA-sekakomitean tulkintaluonnokseen.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitettu CETA-sekakomitean tulkinta julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 29 päivänä tammikuuta 2024.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
H. LAHBIB

Luonnos

CETA-SEKAKOMITEAN TULKINTA N:o .../2024,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) 8.10 artiklan, liitteen 8-A, 8.9 artiklan ja 8.39 artiklan osalta

CETA-SEKAKOMITEA, joka

ottaa huomioon Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) ⁽¹⁾, jäljempänä 'sopimus', joka tehtiin Brysselissä 30 päivänä lokakuuta 2016, 26.1 artiklan 5 kohdan e alakohdan,

palauttaa mieleen yhteisen tulkitsevan välineen Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisestä laaja-alaisesta talous- ja kauppasopimuksesta (CETA) ⁽²⁾ 6 jaksossa ilmaistun yhteisymmärryksen,

pyrkii edelleen selventämään osapuolten sopimuksen kahdeksannen luvun (Sijoitukset) mukaisia aikomuksia tiettyjen 8.10 artiklan (Sijoittajien ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten kohtelu) ja liitteen 8-A (Pakkolunastus), 8.9 artiklan (Sijoitukset ja sääntelytoimenpiteet) ja 8.39 artiklan (Lopullinen välitystuomio) osalta,

ON HYVÄKSYNYT SEURAAVAN TULKINNAN:

1. Kohtuullinen ja oikeudenmukainen kohtelu

Selkeyden vuoksi todetaan, että sopimuksen 8.10 artiklassa olevaa kohtuullista ja oikeudenmukaista kohtelua koskevaa velvollisuutta on tulkittava seuraavasti:

- a) 8.10 artiklan 2 kohdassa oleva luettelo on tyhjentävä;
- b) 8.10 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukainen oikeussuojan epäämistä koskeva kanne edellyttää ensin paikallisten oikeussuojakeinojen käyttämistä loppuun, paitsi jos saatavilla ei ole kohtuudella paikallisia oikeussuojakeinoja tehokkaan muutoksenhaun tarjoamiseksi tai jos paikalliset oikeussuojakeinot eivät tarjoa kohtuullista mahdollisuutta tällaiseen muutoksenhakuun.

Määrittäessään, onko kyseessä oikeussuojan epääminen, tuomioistuimen olisi otettava huomioon, että se ei ole muutoksenhakutuomioistuin kansallisten tuomioistuinten päätösten osalta eikä sen pitäisi ryhtyä tutkimaan kansallisten tuomioistuinten päätösten asiasisältöä.

- c) Jotta 8.10 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetun oikeussuojan epäämisen ja oikeusturvan perustavanlaatuisen rikkomisen voidaan katsoa tapahtuneen, oikeudelliseen tai hallinnolliseen menettelyyn täytyy liittyä epäasianmukaista ja törkeää menettelyä, joka ei täytä kansainvälisesti hyväksyttyjä oikeudenkäytön ja oikeudenmukaisen menettelyn perusvaatimuksia ja joka järkyttää oikeudellisen hyväksyttävyyden tunnetta tai on sen kannalta yllättävää, kuten oikeussuojan saatavuuden tai oikeudellisen edustuksen perusteeton epääminen, kuulemismahdollisuuden puuttuminen, syrjivä kohtelu tuomioistuimissa, selvästi puolueelliset ja korruptoituneet tuomarit tai täydellinen tai perusteeton menettelyn avoimuuden puute, kuten menettelystä tai päätöksen perusteluista ilmoittamatta jättäminen.
- d) Toimenpide on 8.10 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla ilmeisen mielivaltainen, jos on selvää, että toimenpide ei ole rationaalisesti yhteydessä oikeutettuun politiikan tavoitteeseen, kuten silloin, kun toimenpide perustuu ennakkoluuloihin tai puolueellisuuteen eikä perusteltuun syyhyyn tai tosiseikkaan.
- e) Toimenpide tai toimenpidesarja on 8.10 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettua "kohdennettua syrjintää ilmeisen väärin perustein, kuten sukupuolen, rodun tai uskonnollisen vakaumuksen perusteella", jos sijoittajaan kohdistetaan toimenpiteessä tai toimenpiteiden sarjassa erilaista kohtelua lainvastaisten syiden, kuten sukupuolen, rodun tai uskonnollisen vakaumuksen, perusteella. Kyseistä 8.10 artiklan 2 kohdan d alakohdtaa ei saa tulkita siten, että se estäisi osapuolia myöntämästä etuuskohtelua sukupuolten tai rotujen tasa-arvon edistämiseksi tai muulla tavoin puuttumasta sosioekonomisesti muita heikommassa asemassa olevien ryhmien aliedustukseen.

⁽¹⁾ EUVL L 11, 14.1.2017, s. 23.

⁽²⁾ EUVL L 11, 14.1.2017, s. 3.

- f) Sen määrittäminen, että jokin toimenpide tai toimenpidesarja on 8.10 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettua "sijoittajien huonoa kohtelua, kuten pakottamista, painostamista ja häirintää", edellyttää, että osapuolen todetaan syyllistyneen vakavaan väärinkäytökseen. Tällaisessa määrittämisessä merkityksellisiä näkökohtia voivat olla sijoittajalle aiheutuva haitta tai haitan uhka, kuten väitetyt häirinnän tai pakottamisen toistuminen ja jatkuminen, ja osapuolen toimien perustelut, kuten se, toimivatko viranomaiset toimivaltansa puitteissa tai oliko kyse vallan väärinkäytöstä.
- g) Sopimuksen 8.10 artiklan 4 kohdan mukaan sijoittajalle annetut vaikutelmat voidaan ottaa huomioon vain siltä osin kuin ne ovat merkityksellisiä arvioitaessa 8.10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun velvollisuuden rikkomista. Vaikutelmista ei voi syntyä oikeutettuja odotuksia, jos varovainen ja valveutunut sijoittaja ei olisi kohtuudella luottanut näihin vaikutelmiin tehdessään sijoituksen, erityisesti siksi, että tällaiset vaikutelmat eivät olleet riittävän täsmällisiä ja yksiselitteisiä eivätkä ne täyttäneet riittäviä muotovaatimuksia, kuten olisi osapuolen toimivaltaisen viranomaisen kirjallisesti antamien tietojen tapauksessa.

2. Välillinen pakkolunastus

- a) Selkeyden vuoksi todetaan, että välillinen pakkolunastus voi olla kyseessä vain, jos sijoittajalta on perustavanlaatuisesti riistetty oikeus käyttää sijoitustaan, nauttia siitä ja myydä se ikään kuin siihen liittyvät oikeudet olisivat lakanneet olemasta.
- b) Arvioitaessa sopimuksen liitteessä 8-A olevan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua "toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon kestoa" olisi tarkasteltava sitä, onko omistusoikeuteen puuttuminen väliaikaista, jolloin on epätodennäköistä, että kyseessä on välillinen pakkolunastus, vai onko se pysyvää, vaikka pelkkä toimenpiteen pysyvyys ei osoitakaan, että kyseessä on välillinen pakkolunastus.
- c) Sopimuksen liitteessä 8-A olevan 2 kohdan c alakohdassa mainituilla "sijoituksiin perustuvilla selkeillä ja kohtuullisilla odotuksilla" viitataan odotuksiin, joita varovainen ja valveutunut sijoittaja olisi kohtuudella voinut muodostaa ja joihin sijoitusta tehtäessä luotettiin. Selkeyden vuoksi todetaan, että se, ovatko sijoittajan sijoituksiin perustuvat odotukset kohtuullisia, riippuu – siinä määrin kuin se on merkityksellistä – esimerkiksi siitä, onko kyseinen osapuoli antanut sijoittajalle sitovat kirjalliset takeet, ja valtion sääntelyn luonteesta ja laajuudesta tai mahdollisesta valtion sääntelystä asiaankuuluvalla alalla.
- d) Toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon vaikutus vaikuttaa sopimuksen liitteessä 8-A olevassa 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla "ilmeisen kohtuuttomalta", jos se on selvästi ja ilmeisesti liiallinen suunniteltuihin politiikan tavoitteisiin nähden.
- e) Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen toimenpiteisiin, jotka on suunniteltu ja joita sovelletaan sopimuksen liitteessä 8-A olevassa 3 kohdassa tarkoitettujen oikeutettujen julkisten politiikan tavoitteiden, jotka koskevat hyvinvointia, suojaamiseksi, sisältyvät toimenpiteet, jotka on toteutettu ilmastomuutoksen torjumiseksi tai sen nykyisiin tai tuleviin seurauksiin puuttumiseksi. Tällaiset toimenpiteet eivät muodosta välillistä pakkolunastusta, elleivät niiden vaikutukset ole selvästi ja ilmeisesti liiallisia suunniteltuihin politiikan tavoitteisiin nähden.

3. Ilmastomuutos

- a) Osapuolet vahvistavat uudelleen oikeutensa toteuttaa alueellaan sääntelyä oikeutettujen politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi ympäristön suojelemiseksi sopimuksen 8.9 artiklan 1 kohdan mukaisesti muun muassa toteuttamalla toimenpiteitä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi tai torjumiseksi tai sen nykyisiin tai tuleviin seurauksiin puuttumiseksi.
- b) Tulkittessaan sopimuksen kahdeksannen luvun (Sijoitukset) määräyksiä tuomioistuin ottaa asianmukaisesti huomioon monenvälisten ympäristösopimusten, kuten Pariisissa 12 päivänä joulukuuta 2015 tehdyn Pariisin sopimuksen ⁽³⁾, mukaiset osapuolten sitoumukset. Eritoten voidaan todeta, että osapuolten sopimuksen kahdeksannen luvun (Sijoitukset) mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia olisi tulkittava tavalla, joka tukee osapuolten kykyä panna täytäntöön kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevat sitoumuksensa hyväksymällä tai pitämällä voimassa toimenpiteitä, jotka on suunniteltu ja joita sovelletaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi tai torjumiseksi tai sen nykyisiin tai tuleviin seurauksiin puuttumiseksi.

⁽³⁾ EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4.

4. Olennaisten turvallisuusetujen suojaaminen

Osapuolet vahvistavat, että sopimuksen 28.6 artiklan mukaisesti minkään sopimuksessa ei saa tulkita estävän osapuolta toteuttamasta toimea, jonka se katsoo tarpeelliseksi olennaisten turvallisuusetujensa suojaamiseksi sodan tai muun kansainvälisissä suhteissa ilmenevän hätätilanteen aikana, mukaan lukien toimenpiteet, jotka vaikuttavat sijoittajiin tai näiden sijoituksiin.

5. Perusoikeuksien suojaaminen

Selkeyden vuoksi todetaan, että sopimuksen 8.9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu osapuolten oikeus säännellä oikeutettujen politiikan tavoitteiden saavuttamista sisältää toimenpiteet, jotka on toteutettu perusoikeuksien suojaamiseksi Pariisissa 10 päivänä joulukuuta 1948 hyväksytyn ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen mukaisesti.

6. Sijoittajien kanteista johtuvien rahallisten vahingonkorvausten laskeminen

a) Selkeyden vuoksi sopimuksen 8.39 artiklan 3 kohdan mukaiset rahalliset vahingonkorvaukset:

- i) eivät saa olla suuremmat kuin sijoittajalle tai tapauksen mukaan paikallisesti sijoittautuneelle yritykselle koituneet tappiot tai vahingot, sellaisina kuin ne on arvioitu rikkomispäivänä;
- ii) vastaavat ainoastaan rikkomisesta aiheutuneita tai siitä johtuvia tappioita tai vahinkoja; ja
- iii) määritetään kohtuullisella varmuudella, eivätkä ne saa olla spekulatiivisia tai hypoteettisia.

b) Tuomioistuin laskee rahallisen vahingonkorvauksen ainoastaan riitaosapuolten toimittamien tietojen perusteella ja ottaa tapauksen mukaan huomioon seuraavat seikat:

- i) vahinkoa kärsineen osapuolen tahallisesta tai huolimattomasta toiminnasta johtunut myötävaikutus;
- ii) vahinkojen lieventämättä tai ehkäisemättä jättäminen;
- iii) aiemmat vahingonkorvaukset tai samasta tappiosta saadut korvaukset, mukaan lukien kotimaisesta korvausjärjestelmästä saadut korvaukset; tai
- iv) omaisuuden palauttaminen tai toimenpiteen kumoaminen tai muuttaminen.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta

CETA-sekakomitean puolesta
Puheenjohtajat